

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVIII. Josephi pater cum rege loquitur, & peregrinum se, vitam suam
peregrinationem nominat: Omnes dum cælo absumus peregrini sumus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Omnes amici Christi rigide carnem suam habuerunt.

Consideremus, obsecro, & attentè intueamur omnes Christi amicos, quomodo suum illi corpus tractaverint: Nemo illorum non noverca fuit in suam carnem; rigidè, duriter, parè, asperè Nam habuerunt. Ut se curarent, pecus suam non curant. Cultum, quem negarunt corpori, impenderunt animo, tantò attentiores ad meliorem sui partem, quantò eis videbatur onus luteum neglectius curandum.

Macarius annis viginti non pane, non aquà, non somno unquam satur fuit. Mille tales nominare possim, quorum perpetuum ac unicum fuit studium suas cupiditates frangere, genium in esu potùque defraudare, novos quotidie rigores in carnem invenire, modis omnibus corpori facere agere.

Dorotheus, teste Palladio, ad eò parè ac duriter se ipsum habuit, ut ejus discipulus amicissimè quærens: Quid Pater facimus, ajebat, hac senii declivitate hiis rigoribus corpus conficietur penitus. Cui Dorotheus: Occidit me, inquit, & ego illi parcam? Caro nequam & improba esse solet, nisi laboribus, abstinentià, fame cicuretur. Inter omne edomandæ carnis exercitationes non est præstantior, sed nec salubrior jejunio, & abstinentià. Pharmacum planè divinum petulantia carnis curandæ jejunium. Pharmacum initio nonnihil insuave, sed supra omnem modum salubre, præ ceteris omnibus summi faciendum, quod usu ipso mirificè dulcescit. Pastores igitur simus, & nos ipsos, seu animum potius curemus, quam pecus nostrum, corpus. Te ipsum, o pator, & animam tuam sollicitè custodi.

Inter edomandæ carnis exercitationes non præstantior jejunio & abstinentià.

C A P U T XVIII.

Iosephi pater cum rege loquitur, & peregrinum se, vitam suam peregrinationem nominat.
Omnes dum celo absumus, peregrini sumus.

Gen. c. 47. v. 1. ad 15.

Ingressus ergo Ioseph nuntiavit Pharaoni, dicens: Pater meus, & fratres, oves eorum, & armenta, & cuncta, quæ possident, venerunt de terrâ Chanaan, & ecce consistunt in terrâ Gessen. Extremos quoque fratrum suorum quinque viros constituit coram rege. Quos ille interrogavit: Quid habetis operis? Responderunt: Pastores ovium sumus servi tui, & nos, & patres nostri. Ad peregrinandum in terram tuam venimus: quoniam jam non est herba gregibus servorum tuorum ingravescente fame in terrâ Chanaan: petimusque ut esse nos jubeas servos tuos in terrâ Gessen. Dixit itaque rex ad Ioseph: Pater tuus & fratres tui venerunt ad te. Terrâ Ægypti in conspectu tuo est, in optimo loco sic eos habitare, & trade eis terram Gessen. Quod si nosti in eis esse viros industrios, constitue illos magistros pecorum meorum. Posthec introduxit Ioseph patrem suum ad regem, & stavit eum coram eo: qui benedicens illi, & interrogatus ab eo: Quot sunt dies annorum vita tua? Respondit: Dies peregrinationis vite meæ centum triginta annorum sunt, parè & mali, & non pervenerunt usque ad dies patrum meorum, quibus peregrinati sunt. Et benedicto rege egressus est foras. Ioseph verò patri & fratribus suis dedit possessionem in Ægypto in optimo terre loco, Ramesses, ut præceperat Pharaon. Et alebat eos, omnemque domum patris sui præbens cibaria singulis. In toto enim Orbe parè deerat, & oppræsserat fames terram, maximè Ægypti & Chanaan. E quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti, & intulit eam in ararium regis.

Adventum patris cum totâ familiâ nuntiat Pharaoni.

Salutatis parentibus Ioseph mox regi nuntiavit parentes suos cum omni familiâ & facultatibus è Chanaan in terram Gessen advenisse, ibique voluntatis regis iussu prætolari. Unâ etiam quinque fratrum suorum natu maximos stitit coram rege. Quos ille interrogans: Quam, inquit, artem facitatis? Illi ut à fratre jam edocti erant: Pastores sumus, inquirunt, servi tui, & nos, &

A majores nostri. Peregrini concessimus in regnum istud cogente fame, nam alimonia nobis, pabulum defecit pecori. Quocirca submississimè rogamus, ut regia benignitas in terrâ Gessen nos jubeat morari. Facilis in hæc vota rex Pharaon ad Iosephum versus: Tui parentes, inquit, & tui fratres ad te venerunt. Ægyptus in manu tuâ est, terram fecundissimam eorum habitationi assigna. Quod si eorum aliqui probatæ indultæ viri sint, pecorum meorum magistros constitue. Non diu post Ioseph & patrem suum in conclave regum introduxit. Rex faultissimâ precatione senis acceptâ, primum illud interrogare habuit: Quot annos agis, mi senex? Cui Jacob: Dies peregrinationis vite meæ, quos vixi, centum triginta annorum sunt, pauci & mali, nec ad majorem metam pervenerunt. Finito colloquio, iterum faultissima precatus regi Jacob è regio conclavi abiit. Ioseph ad mentem regis terram pinguisissimam suis attribuit, aluitque omnem suorum familiam. Nam Orbito panis erat penuria, Ægyptum maximè ac Chanaan fames exercebat. Hinc vendito frumento ingens in regium ararium illara pecunia. Cum es defecet emptores, adduxerunt pecora ne animas cogenter oppugnare fami. Cùmque jam & pecuniæ simul & pecudes deficerent, agros, prædia, fundos, lubentes volentes obtulerunt. Nec enim, ajebant, præter terram, & corpora quidquam in facultatibus retinemus. Quid autem profint latifundia, si ab eis nihil nisi sepulchri locum impetremus? Ita omnem Ægypti terram Ioseph coëmit. Si quidem dira fames cogebat fundos & agros emutare tritico. Ita in Pharaonis potestatem omnis Ægyptus à novissimis finibus redacta est emptione. Sola immunis mansit terra Sacerdotum, quibus annona præbebat, & publicis horreis, idcirco possessiones non cogebantur vendere. Plebi autem undequaque concurrenti dixit Ioseph: Rex Pharaon & vos, & agros vestros emptiois jure possidet: Accipite semina & arva conserite in futuram messem. Quintam partem dabitis regi: reliquas quatuor permitto vobis in sementem & familie alimonia. At Ioseph certatim omnes acclamarunt: Salus nostra in manu tuâ est: modò nobis cum domino nostro magna sit gratia, & regi cum voluptate serviemus. Ex eo tempore hæcenus semper Ægyptus univèrsa quintam frugum partem regibus pendit stabili lege. Terrâ Sacerdotum eximiam. Jacob igitur cum omni familiâ terram Gessen habitavit auctus numero & divitiis. E

C I. Terra senis optimum, honestissimum.
O fortunatos nimium: sua si bona norint, Agricolas, quibus ipsa procul discordibus armis Fundit humo facilem tellus justissima victum.
Ægyptii non pecora solùm, sed & agros Iosepho annona principi præfecto vendentes; Et nos, inquirunt, & terra nostra tui erimus, eme nos in servitutem regiam. Emit igitur Ioseph omnem terram Ægypti vendentibus singulis possessiones suas præ magnitudine famis. Ob famè potest quis, Theologorum sensu, & liberis, & seipsum vendere. Sed videre quàm mercatio & contractus iste placidus fuerit ac tollerabilis! nemo gravatur, nemo ingemiscit, nemo lacrymatur. En ut cernitis, ait Ioseph, & vos & terram vestram Pharaon possidet: accipite semina, & serite agros, ut fruges habere possitis. Quintam partem regi dabitis, quatuor reliquas permitto vobis in sementem, & in cibum familie & liberis vestris. O dominum modestum & æquum! o dominum nimium è atrocem & severum! o principem non ferream, sed planè aureum! det illi Deus annos plurimos, etiam de nostris annis. Quàm nil avarè aut fordidè, nihil ad interularium & scænebre malum, quàm iniquè nihil in nos statuit, quàm providè, quàm amanter suos subditos tractat, quàm non sua solùm, sed & suorum commoda considerat! Vivat patriæ pater, vivat & respiciat nos tantum noster Dominus, nos læti serviemus regi.

II. HUMA-

II. *Humanitas sceperi formosissima.* Pharao rex hominem pastorem Iacob, & quinque illius filios, rudes & indoctos opiliones ad colloquium admittit, humanissimè ac familiarissimè cum illis egit. Filios interrogavit, quid haberent operis? senem faustissima quæque precatus regi, tam principio colloqui, quam sine, ad quæstionem sibi positam tam prudenter, quam piè respondit. Sublimis dignitas, & suavis humanitas in unâ sede commodissimè morantur. Magnatum certè ac principum benevola humanitas non solum in se laudabilis & decora, sed à vilioribus hominibus per omnem vitam deprecatur. Atqui humanitas sceperi tam rara, quam cara.

III. *Iusti ornamenta sua regunt, infirma produunt.* Ioseph extremos fratrum suorum quinque viros constituit coram rege. Est nonnemo qui hoc ita interpretetur: Extremos, sive, omnium rudissimos, qui minimè auctoritatis videbantur inter ceteros ad regem perduxit, eo etiam consilio, ne quis eorum vel aulæ vel militiæ adscriberetur.

IV. *Des Ecclesia non temeranda.* Subiecit Ioseph Pharaoni regi cunctos populos, à novissimis terminis Ægypti usque ad extremos fines ejus, præter terram sacerdotalem, quæ à rege tradita eis fuerat, quibus & statuta cibaria ex horreis publicis præbebantur, & idcirco non sunt compulsi vendere suas possessiones. Si quis per veterum historias ambulet, & sacerdotes tam Hebræos, quam idololatrias consideret, digniore illos loco habitos, majore reverentiâ cultos reperiet, quàm alicubi sacerdotes Christianos. Et quales illi erant veterum, quæ tractantur, mysteria? num illis cælum referare, vel claudere concessum, num ambrosiam & nectas, epulas celestes edere, aliis porrigere, Dei filium manibus gestare permittitur?

V. *Omnis via peregrinatio.* Iacob interrogatus à rege, quot hyemes vixisset. Ad quæ senex: *Dies peregrinationis vitæ meæ, aiebat parvi & mali.* In hanc rem plura nunc à nobis dicenda sunt, idque eam etiam ob causam. Nam cum Olympius vir sanctissimus rogaretur vitæ sanctioris documenta pauca traderet, hoc unum dedit. *Vbi que estima te peregrinum.* Hoc Christianæ vitæ compendium, hoc sanctimoniam breviarium est. Iam igitur articulatiùs explicandum quid peregrinus à cælo secum potissimum meditetur, & quibus præcipuè miseris assuescere conetur.

§. I.

Peregrini sumus, quotquot inter homines agimus. Ita Iacob, ita David, ita Salomon, ita sancti omnes de se locuti. Rex David nihil hîc dissimulans: *Advena ego sum apud te, inquit, & peregrinus sicut omnes patres mei.* Neque Salomon aliter: *Peregrini sumus coram te, ait, & advena sicut omnes patres nostri.* Toto aberrat cælo, qui sibi patriam in exilio fingit, qui manentem civitatem in itinere somniat. Medij turbarum sumus; nusquam quies, nusquam manens civitas: ubicunque sumus in exilio degimus. Hinc ille, quem dixi, Olympius solebat monere: *Vbicunque sederis, dic, peregrinus sum.* Sanctus Hieronymus divinatorum voluminum intelligentissimus, in epistola quam ad Dardanum dedit, certam loquendi legem observans: *Vbicunque, ait, in scripturis sanctis legitur, habitator, aut habitator terre, si priora, & sequentia spectemus, liquido scripturarum hæc poterit comprobari regula; plerumque habitatores terre, peccatores appellari. Id certè frequentissimum est.*

Ruffinus & Palladius peregrinationem susceptam per superiorem Thebaidam ita depingunt, ut non difficile lectori lacrymas excutiant. Septies de vitâ jam actum videbatur. Diebus quinque per solitudi-

A nem errabant, prope proximè fuit ut fame, sitique necarentur. Paludes & senticeta occurrerant, quæ & viam morabantur, & dolores incredibiles afferebant, nam nudis pedibus, necdebant frigore prope modum extincti. Erat autem via tam aspera, & vepribus adè robustis plena, ut non pedes tantum nudos læderet, sed ipsos etiam calceos terebraret ac rumperet. Insuper & cæno hærebant usque ad umbilicum mersi, diebus quatuor in aquis ambulabant. In Insulam desertissimam delati triduo toto dies noctesque sub dio inter ventos, pluvias & nimbos hiemali sævo frigore, initio mensis Januarii perdurabant. Nec insidiæ decant: prædones & latrones infestabant vias, peregrinos illos longo itinere, sed frustra infecuti. Et ne quid miseriarum peregrinis deesset, naufragium quoque accedebat, quod eos in Nilo pane submerferat. At tibus crocodilis etiâ ingens imminebat periculum. Illi enim cibo saturi, more suo exibat aquis, B ut apicarentur in sole. Dum igitur jacerent in littore extensi velut mortui, Ruffinus & Palladius immania hæc cadavera spectaturi adibant. At ubi belluæ pedum sonitum sentiebant, subito excitatæ in hospites illos irruere parabant. At illis unicum hoc fuit præsidij, IESVM inclamare, & inde sese quam celerrimè propere. Adfuit hîc peregrinis Angeli tutelaris subsidium. Nam crocodili abditâ vi acti sub undas præcipiti fugâ properarunt.

Quemadmodum autem peregrino nihil eorum, quæ quotidie accidunt moleste, aut iracundè, aut iniquo animo ferendum; nihil quantumvis asperum in contumeliâ accipiendum: ita viator ad cælum tendens, quidquid ei miseriarum aut calamitatum occurrerit, nec indignè ferat, nec atrociter, sed illud assidue verber animo: *Peregrini sumus; extra patriam inter solitudines erramus, miseris omnibus expositissimi. Quas omnes in septem capita reducimus.*

Primum est. *Peregrino inficta non sit fames, sitis, frigus, item sarcinæ, & onera, quæ per viam portanda.* Viatorem ad cælum curæ & molestiæ quotidianæ non terreat. In eam rem Cyprianus nos animans: *Nullus in dolor est de incurfatione malorum presentium, quibus fiducia est honorum futurorum.* Quotidianum & vetus peregrinantium verbum est: *Hodie hîc, cras alibi.* Nullo consistere loco peregrini proprium est.

Alterum: *Viarum difficultas.* Viæ sæpissime sunt fractæ, cænosa, lubrica, aspera, saxosa, inæquales, voraginosa, acclives, declives, vallibus, aquis, paludibus, montibus, glacie, nivibus impeditæ. Ita prorsus viatorum ad cælum varij status, diversæ conditiones, difficultates & onera quamplurima. Nec enim ullus tam felix, qui suis semper miseris pascatur, plerumque quò altior dignitas, hòc crebrior calamitas. Quod Marcellus II. Pontifex maximus affirmans: *Status, aiebat, sublimior, plerumque periculosior.*

Tertium. *Comites importuni, garruli, infidi, molesti, subinde nulli, servi negligentes, in cauporis fures, Vxor, liberi, fratres, sorores, cognati, amici in viâ ad cælum sunt comites, sed sæpe molestiores, quàm ipsi hostes.* De peregrinatione mentionem injiciens Augustinus: *Omni, inquit, qui ad supra quam pertinet civitatem peregrinus est mundi, & dum temporali utitur vitâ, in patriâ vivit alienâ, inter multa illecebrosa, & multa fallacia, Deum nosse & amare paucorum est.* Comites diversissimos, molestissimos peregrinus non ægrè ferat.

Quartum: *Prædones, grassatores, latrones; luporum, canum, molossorum, urforum, aliarumque ferarum incurfus peregrinis nil novi est.* Subinde canis villaticus subitò prorumpit è tugurio, & transeuntem peregrinum invadit. Quisquis ad cælum tendit, ad omnigenas se patet injurias, peregrini sumus, nusquam ab injuriis & calumniis securi. Hæc via aliter

Z z non

Septem miseriarum capita, quibus peregrini sunt expositi. 1. Fames, sitis, frigus, sarcinæ & onera per viam portanda. Cyprian. ad Demetriad.

2. Viarum difficultas.

3. Comites Garruli, importuni, infidi, &c.

4. Prædones, grassatores, latrones, &c.

Humana... Iusti ornamenta... Des Ecclesia... Omnis via peregrinatio... Peregrini sumus... Iacob interrogatus... Rex David... Salomon... Olympius... Hieronymus... Augustinus... Marcellus II... Comites importuni... Prædones, grassatores, latrones... Ruffinus & Palladius... Tom. II.

non constat. Gregorius Nazianzenus Basilium Magnum funebri oratione laudans, hæc ceteris inseruit: Minabatur ei Valentis Imperatoris præfectus Prætorio, eiciendum sede sua in exilium. Cui animosè Bafilii: nihil horum ajebat, quæ dixisti, curo; nihil possidens ab exilij metu liber sum; unam omnium cognosco patriam, paradysum: peregrini fumus. Accepto exilij decreto, dixit comiti suo: Libellum hunc accipe, & veni mecum. Prius pannosam vestem, postea aliquot libellos obtulit præfecto. Hæc omnis illius fuerat supplex. Hi tales animo, & re ipsa possunt dicere; peregrini fumus. Gregorius Neocæsareæ Episcopus, namaturgus moriens rogavit sollicitè, ne proprio ac singulari humaretur sepulchro: Nam vitam egi, ajebat, ut inquilinus & peregrinus, nullius loci dominus, ita & mori & sepeliri cupio. Volebat vir sanctissimus hoc scire posteros, se nec vivum, nec mortuum eximi; aliquid aut sui possidisse.

§. II.

Quintū: Nulla peregrino tempestas formidanda: pluvie, nives, nimbi, venti, grando, turbines, ætus, frigus, fulgura, tonitrua, fulmina, quæcumque demum gravitas, cal, aut atrocitas peregrino non metuenda. Haud aliter viatori, qui magnis itineribus ad cælū tendit, nihil ad verfarum rerum est expavescendum: cur, luctus, mætores, morbi dolores, insectationes, angæres, & quidquid humanarum miseriarum est, peregrino nequam reformidandum est. Rebus adversis Deus exilij tedium movere vult in viâ, ut cæli desiderium tantò magis crescat in assequendâ patriâ. Hugo Victorinus: Ille adhuc delicatus est, inquit, cui patria dulcis est; fortis autem, cui omne solum patria est; perfectus verò, cui totus mundus exilium est. Ille mundo amorem fixit, ille sparsit, hic exiit. Magnam virtutis principium transitoria primùm cõmutare, dein derelinquere. Peregrini fumus; Eluctandum per adversa omnia. Interrogatus Socrates cujus esset: Cosmopolita sum, inquit. Nimirum omne solum viro forti patria est. Nos omnes mundi cives, & semper in itinere sumus. Atqui nullum, ut Chryso-stomus loquitur, nullum sine exitu iter est.

5. Varij & tristes eventus, naufragia, &c.

Sextum: Quod peregrinos exercet, varij & tristes eventus, naufragia, incendia, equorum lapsus, pecuniæ defectus; cum currus evertitur, aut rumpitur, brachia, cervix, crura franguntur, morbi contrahuntur qui in itinere peregrinum cogunt sistere. Venustus vates iter faciens, in hospitium pervenit, ubi, cum macilentæ aviculæ assarentur, ignis culinam corripuit, inde evolavit in tectum; peregrini hospites cenulam suâque sarcinas rapuerunt, escam subducentes Vulcanano. Inde in oppidulum delatus est, ubi lapideus panis, & aqua venalis deliciæ fuerant. Poëta sic canit:

Horat. lib. 1. serm. sat. 5.

Tendimus hinc rectâ Beneventum: ubi sedulus hospes,
Panis arsit, macros dum turdos versat in igne:
Non vaga per veterem dilapsa flamma culinam
Vulcano summum properabat lambere tectum:
Convivas avidos cenam, servosque timentes
Tum rapere, atque omnes vestigare velle videres.
Quatuor hinc rapimur, viginti & millia rhedis,
Mansuri oppidulo, quod versu dicere non est:
Signum per facile est. Venit vilissima rerum,
Hic aqua: sed panis longe pulcherrimus, ultra
Callidus, ut soleat humeris portare viator.
Nam Canusi lapidosus.

Peregrinus, si egenus, si æger, si fortunis omnibus evolutus sit, nemo miretur. Homines sunt peregrini, humanas ergo misérias non putent à se alienas. Nihil humanorum casuum videri debet peregrino grave nimium toleratu. Hodie hæc, cras alibi fumus; sive

A autem hic, sive alibi fumus, in viâ, & nondum in patriâ fumus. Tantisper igitur adversa omnia perferamus, dum perveniamus in patriam.

Septimum: Hospitia sæpe miserissima peregrinis obtingunt, quandoque nulla sunt. Vtrumque peregrino non iracundè ferendum. Omne autem hospitium plerumque non est nisi unius noctis, aut prandij, vel cenæ. Mox illud occiditur: Exi hospes, da locum aliis. Sæpe ipsi loculi, aut itineris ratio peregrinum diverforio eiciunt. Mallet ille nonnunquam in diverforiolo quantumvis incõmodo hæere, & pascere largiùs, sed exundum & pergendum est, defendenda taberna, ingredienda viâ; vocat viâ tenuitatis. David rex filium Absalonem fugiens conversus ad Ethai: *Heri venisti, ait, & hodie compelleris nobiscum egredi?* Eadem peregrinorum lex est; qui heri venerunt, hodie compelluntur abire: sæpe miserum ac pauperitimum laudarent hospitium, modò illic moras liceret longiores trahere, sed exire compelluntur. Optimè dixit Augustinus: *Quid aliud est viâ, quam cursus ad mortem?* Et quidem assiduis. Non horula una, non ullâ horula particulâ morari licet, ad sistere: velis nolis, perpetuo, mentis omnibus progrediendum, ad metam moris. Hic jubebit Plato quiescere. Gregorius Nazianzenus de seipso: *A tumulo, ait, tumulum peto. Idem in oratione de mortuis: Desuncti, ait, tanquam in communi viâ paratiores, ad hospitium prius pervenerunt.* Peregrini fumus nos omnes, nec ullum sine exitu iter est.

§. III.

Iustus Lipsius, eruditionis facile princeps, molestissimum iter suam festivè prorsus describit hunc in modum: Ego, mi Heurni, inquit, quod vos Medici miramini, vivo. Passus enim ea in hoc itinere sum, quæ nemo olim Cynicus, aut patientiam professus. Omnia humana mala me exagitârunt, ab aère, ab aquis, à cibis. Venti & pluvia perpetuæ: cibi non dicam barbari, sed vix humani. Valetudinem meam nôsti, & quàm ea præcipue mihi firmanda delectu dapum. Ecce autem in hospitij (sic appellabo: etsi reverè tabula illa aut haræ potius) primo initu poculû aliquod obtrusum cerevisiæ calentis; nec reculare fas est, nisi elegisses expelli. Hic gustulus erat, & ad ignem cum aurigis aliquot aut serophipais eadem illa potius sepius iteranda, cum solenni elegantia ad singulos potus porrectæ manus. Interea mensa sternebatur (nec dicam de mappâ; nôsti.) Et jam calor meus inhiabat in cibum: Sed, heu, primum ferculum è lardo spisso, pingui, & addo, crudo. O rem mei stomachi! quid facerem? poscere aliud nefas. Specto igitur & taceo, & buccellas aliquot panis frango; atq; utinam panis! sed reverè, mi Heurni, si colorem, si pondus, si totam faciem vidisses: juro tibi pejerasses de pane. Ater ille, gravis, acidus, & formatus in massam quæternos aut quinos pæne pedes longam, quam ego nec elevassem. Plinius mihi in mente, qui de hac aut nitimâ gente scribit, Miseram eam, quæ terram suam ureret. Ego verius, Miseram quæ terram ederet. Sed vide alios missus. Diu expectato, ecce tibi caput jam cenæ, patina grandis, plena brassicæ confectæ. Ea jurulenta est (virulentam mihi calamus scribebat) adipe porcino ad digitum eminentem, aut superstante. Hanc ambrosiam non comedunt illi, sed vorant. Ego quid? Nauseo, & fameo; atque ad extremum pastulas aliquot è facciperio meo haurio, quas cum pane lentè gusto. Invidiam ea res habuit & sermonem. Sed ego cum hospite convivas iratos habere malui, quàm Hygeiam. Denique & famulus meus insulurrabat is de morbo. Extremum ferculum caesus fuit, sed ita putridus, ut dissueret; hoc ipsum tamen illi habent, ut cerebrum Iovis. In pagis ista: in oppidis haud muled

mulo meliora; nisi quoddam illie tamen piscis nobis plerumque apposti, ex his, qui Norwegia adferuntur sale indurati & vento; at panis e siligine eadem. Hos tamen cibos edere iam didici, imò concoquere: & si ad vos unquam redeo, virum videbis sive passerem marinum potius; qui vorare didicerim ferum. Hæc in mensa, vis etiam & lectum? plane electum. Lectica plerumque in ordinem ad utrumque latus; iuxta eas vacca, equi, vituli: supra pulli & galinae: siber (testor fidem) porci. De pulvino aut linteis; oro te, noli querere. Mendicorum nostrorum tegetes longè meliores ac puriores; ac centones. Itaque per dies totos octo vestem non posui. Jam illud corollarium pulchrum: quod duas noctes dormivi in aperta navi sive cymba, in Hontâ flumine, sub puro Iove, idque caeloplurivio & ventoso.

Quid Liplius ad hæc omnia peregrinationis incommoda dixerit, nisi unum illud: Peregrinus sum, nihil peregrinantium à me alienum puto, peregrinationes aliter non constant. Ita & nobis omnibus sentiendum, quidquid demum occurrat ad versorum, Peregrini sumus: & peregre vivimus, peregrinis nihil familiarius, quam nova quotidie ferre incommoda.

Jacob grandævus natus: Dies peregrinationis, inquit, vite mea centum triginta annorum sunt parvi & mali, hoc est pauci & malorum pleni, nec pervenerunt usque ad dies patrum meorum, quibus peregrinati sum. Abraham vixit annis centum & septuaginta quique. Isaac centum octoginta: Jacob centum quadraginta septem; & in Ægypto quidem septemdecim vixit annis. Non mirum iacob annis paucioribus vixisse, quam parens, quam & avus vixerit, in promptu causa est, diuturnis microribus conficiebatur. Animus gaudens etatem floridam facit; spiritus tristis exsiccat ossa. Vis esse longævus? sis semper lætus. Conscientia bona nunquam sine lætitiâ est, de suo gaudet, intus sibi canit, & plaudent. Homo bonæ conscientia, divinæ voluntati ac providentiæ se totum plenissimè committit, securus futurorum, hoc uno semper lætissimus, quod à Deo omnia sciente amantissimè regatur simul ac providentissimè. Hoc animus gaudens est, hoc etatem facit floridam. Hoc peregrinum in maximis incommodis, in adversis omnibus solatur. Peregrini nos omnes sumus. Post annos quinquaginta ubi erimus? Tendimus, tendimus; sed nondum venimus in cælum. Hic peregrino duplicè, sed brevem figo legem.

Prima; *Vbiq; peregrinum te esse memento.* Hoc Olympius identidem monebat. Hæc memoriæ nostræ labes est, obliviscimur id quod sumus. Memento opulente, libidinose, potulente, iracunde, fastuose homo, memento te peregrinum esse, & ad unam cum omnibus properare metam mortis, memento.

Alterâ; *Patientia peregrinis omnibus necessaria.* In eam rem eleganter Franciscus Petrarcha hoc docet compendij. Vis ut longum iter breve fiat, volens i. Quandoquidem non possumus non peregrinari, faciamus id non repugnantè, non gravatè, sine reculatione, egregiâ animi alacritate, summo studio, voluntate promptâ; quisquis peregrinus es, i volens & libens, & omnia mitigabis incommoda. Si fames aut sitis, æstus, aut frigus vexet; si via canosa aut aspera; si comites importuni sint & molesti; si prædones, viarum infestores, obvij, si tempestas foeda, immoderata, atrox; si paupertas insequatur, si jumenta, curus, naves aut delint aut periculis obijciant; si hospitia vel nulla sint, vel paupertina, hæc omnia, quæ nec vitare potes nec emendare, quæso tolerare non pigeat; i volens. Incommoda & adversa, mi peregrine, quotidie perferre propriè tuum est. Gregorius Nazianzenus fortiter dixit: *Nobis omnis terra, &*

nulla terra patria est. Vbiq; & nusquam domi sumus, dum extra cælum agimus.

CAPUT XIX.

Iosephi pater moritur & sepelitur. Moritur deamum & Iosephus. Omnes besterni sumus.

Habitavit ergo Israël in Ægypto. Id est, in terrâ Gesen, & possedit eam: auctusque est & multiplicatus nimis. Et vixit in eâ decem & septem annis, factique sunt omnes dies vitæ illius centum quadraginta septem annorum. Cùmque appropinquare cerneret diem mortis suæ, vocavit filium suum Ioseph & dixit ad eum: Si inveni gratiam in conspectu tuo, pone manum tuam sub femore meo: & facies mihi misericordiam & veritatem, ut non sepelias me in Ægypto: Sed dormiam cum patribus meis, & auferas me de terrâ hac, condâque in sepulchro majorum meorum. Cui respondit Ioseph: Ego faciam, quod iussisti. Et ille: Iura ergo, inquit, mihi. Quo jurante adoravit Israël Dominum, convulsus ad lectuli caput. His itaque transactis nuntiatum est Ioseph, quod agrotaret pater suus: qui adsumptis duobus filiis Manassè & Ephraim, ire perrexit. Dictumque est seni: Ecce filius tuus Ioseph venit ad te. Qui confortatus sedit in lectulo. Et ingresso ad se Ioseph ait: Deus omnipotens apparuit mihi in Luzâ, quæ est in terrâ Chanaan: benedixitque mihi & ait: ego te augebo & multiplicabo, & faciam te in turbas populorum: daboque tibi terram hanc, & semini tuo post te in possessionem sempiternam. Duo ergo filij tui, qui tibi nati sunt in terrâ Ægypti, antequam huc venirem ad te, mererunt. Ephraim & Manassès sicut Ruben & Simeon reputabuntur mihi. Reliquos autem quos genueris post eos, tui erunt, & nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionibus suis. Mihi enim, quando veniebam de Melopotamiâ, mortua est Rachel in terrâ Chanaan in ipso itinere, eratque vernum tempus, & ingrediebar Ephratam, & sepelivi eam juxta viam Ephratæ, quæ alio nomine appellatur Bethlehem. Videns autem filios ejus dixit ad eum: qui sunt isti? Respondit: filij mei sunt, quos donavit mihi Deus in hoc loco: Adduc, inquit, eos ad me, ut benedicam illis. Oculi enim Israël caligabant præ nimia senectute, & clarè videre non poterat. Applicitosque ad se deosculatus, & circumplexus eos, dixit ad filium suum. Non sum fraudatus aspectu tuo: insuper ostendit mihi Deus semen tuum. Cùmque tulisset eos Ioseph de gremio patris, adoravit pronus in terram. Et posuit Ephraim ad dexteram suam, id est, ad sinistram Israël: Manassè vero in sinistra suâ, ad dexteram scilicet patris, applicuitque ambos ad eum. Qui extendens manum dexteram posuit super caput Ephraim minoris fratris: sinistram autem super caput Manassè, qui major natus erat, commutans manus, Benedixitque Iacob filiis Ioseph, & ait: Deus, in cujus conspectu ambulaverunt patres mei, Abraham & Isaac, Deus, qui pascit me ab adolescentiâ meâ usque in præsentem diem; Angelus, qui eruit me de cunctis malis; benedicat pueris istis, & invocetur super eos nomen meum; nomina quoque patrum meorum Abraham & Isaac, & crescant in multitudinem super terram. Videns autem Ioseph, quod posuisset pater suus dexteram manum supra caput Ephraim, graviter accepit: & apprehensam manum patris levare conatus est de Ephraim, & transferre super caput Manassè: Dixitque ad patrem: Non ita convenit pater, quia hic est primogenitus, pone dexteram supra caput ejus. Qui renuens ait: Scio fili mi, scio: & iste quidem erit in populos

Gen. c. 47. v. 27. usque ad finem.

Gen. c. 48. v. 1. per totum.